

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผลการศึกษาจากภาพรวมของอาคาร

จากการสำรวจสภาพทางกายภาพของอาคารตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันในบทที่ 4 จะเห็นได้ว่ามาตรฐานต่างๆ ที่ถูกกำหนดไว้ในกฎกระทรวงฯ เกือบทุกหัวข้อที่มีในเอกสารบัญชีการตรวจสอบ (Checklists) นั้น อาคารเจวีเค จะต้องปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้ใช้อาคาร โดยเฉพาะทางลาดเข้าสู่อาคารซึ่ง เป็นด่านแรกของผู้ใช้งานอาคารทุกคนจะเข้าสู่อาคารและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ภายในอาคาร

เนื่องจากอายุของอาคารที่เกือบ 20 ปี ดังนั้น สภาพโดย รอบอาคารและ ถนนบริเวณภายใน, ทางเข้าอาคาร และที่จอดรถ จึงมีการทรุดตัว และพื้นผิวชำรุด มีการหลุดร่อนของปูน, และมีหลุมบ่อหลายแห่ง ถึงแม้ฝ่ายบริหารอาคารจะทำการซ่อมแซมอยู่บ่อยครั้ง

การออกแบบก่อสร้างอาคารในสมัยนั้นยังไม่มีคำนึงถึงกลุ่มผู้พิการชั่วคราว, ผู้พิการถาวร เด็ก คนชรา หรือหญิงที่มีครรภ์ อีกทั้งยังไม่มีกฎหมายหรือกฎกระทรวงสำหรับผู้พิการบังคับใช้ และเนื่องจากทำเลที่ตั้งอยู่ย่านที่มักมีน้ำท่วมถึง การออกแบบจึงยกพื้นที่ชั้นล่างสูงกว่าระดับพื้นถนนค่อนข้างสูง ด้านหน้าและด้านข้างอาคารใช้บันไดเป็นตัวเข้าสู่อาคาร วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ปูพื้นมีให้เลือกไม่มากนัก พื้นที่ภายในอาคารส่วนมากปูด้วยพื้นกระเบื้องยางซึ่งในระยะยาวผิวพื้นกระเบื้องจะชำรุดและหลุดร่อน สำหรับชั้นของผู้บริหารมีการออกแบบเน้นให้ดูหรูหรา, สวยงาม เช่น การตกแต่งภายใน จะปูพรมตั้งแต่หน้าประตูทางเข้าและตลอดทั่วบริเวณ ซึ่งการออกแบบอาคารลักษณะนี้ จะเป็นอุปสรรคสำหรับผู้พิการและผู้ที่มีร่างกายไม่สมบูรณ์ โดยเฉพาะผู้พิการที่ใช้รถเข็นและไม้ค้ำ

ภายในอาคารมีพื้นที่ต่างระดับหลายแห่ง เช่น ทางเข้าประตูด้านหน้าอาคาร , ทางเข้าห้องส้วม เนื่องจากการป้องกันน้ำไหลเข้าพื้นที่ส่วนอื่นๆ เมื่อมีฝนตก หรือเมื่อล้างห้องส้วม โดยพื้นที่ต่างระดับเหล่านี้นอกจากจะเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางต่อรถเข็นของผู้พิการแล้วสำหรับคนชรา สตรีมีครรภ์ เด็ก หรือคนที่น้ำหนักตัวมาก ก็อาจจะเกิดอุบัติเหตุ หรือได้รับบาดเจ็บจากการเดินสะดุดล้มได้

ห้องส้วม เป็นส่วนสำคัญที่ทุกคนจะต้องใช้ แต่พบว่าไม่ได้รับการออกแบบที่ดีเท่าที่ควร ทางเดินเป็นพื้นที่ต่างระดับสูงและค่อนข้างแคบ อีกทั้งมีการแบ่งซอยพื้นที่ภายในแบ่งเป็นห้องส้วม 2

ห้อง จึงทำให้พื้นที่แคบลง อ่างล้างมือก่อด้วยคอนกรีตปูและมีขนาดใหญ่ จึงเป็นอุปสรรคกีดขวางและทำให้ไม่มีความสะดวกในการใช้ สำหรับเฉพาะผู้พิการที่นั่งรถเข็น

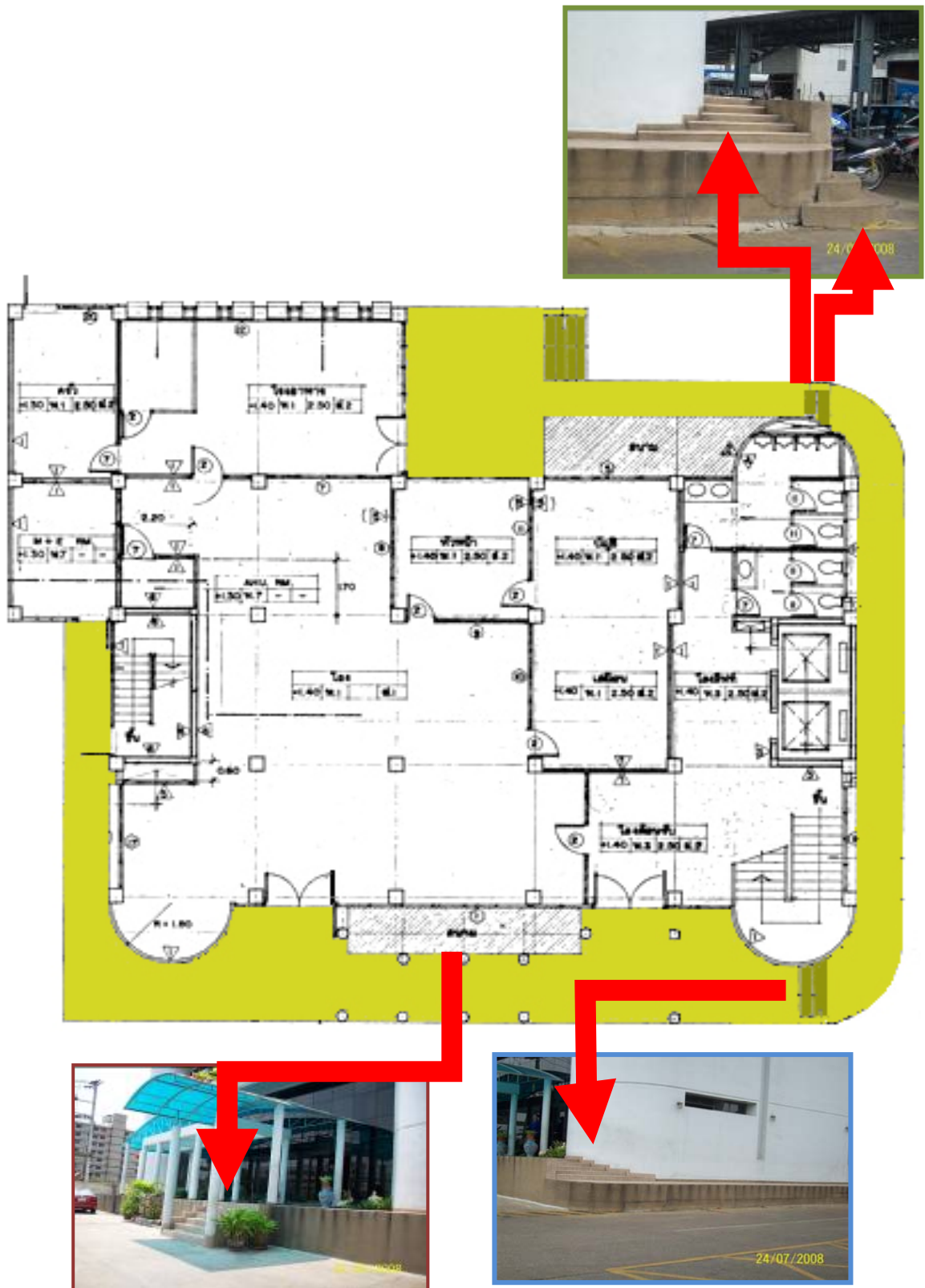
สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะแต่ละรายการจากเอกสารการตรวจเช็ค

ผลการศึกษาคั้งนี้ พบความสัมพันธ์ระหว่างสภาพทางกายภาพอาคารและกฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ. 2548 ดังต่อไปนี้

1. ทางเข้าสู่อาคาร

สรุปผล

ทางเข้าสู่ตัวอาคารไม่มีทางลาด (Ramp) มีเพียงบันไดและไม่มีราวจับ ซึ่งทำให้การเข้าถึงอาคารหรือ พื้นที่ต่างๆ ในอาคารไม่สะดวกเท่าที่ควร สำหรับ คนที่ชนหรือลากของหนัก, ผู้บาดเจ็บที่ขา, ใส่เฝือก, คนชรา, ผู้พิการใช้ไม้ค้ำ ส่วนผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้อเลื่อนจะไม่สามารถเข้าสู่ตัวอาคารได้ ดังผังอาคารและภาพประกอบ

ภาพที่ 5.1 แสดงบันไดทางเข้าอาคารทั้ง 3 ด้าน

ถนนทางเข้าอาคาร

สรุปผล

พื้นไม่เรียบ ขรุขระ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อผู้พิการ และผู้ที่จะเข้าใช้อาคาร

ภาพที่ 5.3 แสดงพื้นผิวถนนทางเข้าอาคาร

ข้อเสนอแนะ

ปรับพื้นที่ทางเข้า-ออก ให้เรียบและพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

ประตูทางเข้า

เป็นบานประตูเปิด-ปิด ขนาดความกว้างบานละ 91.40 ซม. (2 บาน ความกว้าง 182.80 ซม.) เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎกระทรวงฯ กำหนด แต่เนื่องจากทางเข้าด้านหน้าประตูเป็นพื้นต่างระดับสูงประมาณ 13 ซม. ผู้พิการที่นั่งเก้าอี้รถเข็นไม่สามารถผ่านเข้าได้ ซึ่งพื้นต่างระดับนี้ ไม่เพียงแต่เป็นอุปสรรคเฉพาะผู้พิการเท่านั้น แต่ยังเป็นอุปสรรคสำหรับคนปกติอีกด้วย โดยมีพนักงานและผู้มาติดต่อประสบบุติเหตุจากการเดินสะดุดขอบพื้นต่างระดับนี้ ทำให้ได้รับบาดเจ็บ

ภาพที่ 5.4 แสดงพื้นต่างระดับด้านหน้าประตูทางเข้าอาคาร

ข้อเสนอแนะ

ทำทางลาดบริเวณด้านหน้าประตูเพื่อเพิ่มความสะดวกสำหรับผู้พิการที่นั่งรถเข็นและผู้ชกชน-ลากของหนัก และผู้ใช้อาคาร

ประโยชน์ที่ได้รับคือ

1. เพิ่มความสะดวกในการเข้าใช้อาคารให้กับพนักงานและผู้มาติดต่อ
2. ลดความชำรุดเสียหายจากการกระแทกของขอบพื้นประตูจากรถเข็นของผู้ชนและลากของหนัก

ทางเดินรอบอาคาร

จากการสำรวจทางเดิน ปูพื้นด้วยกระเบื้องกันลื่นตามข้อกำหนดของกฎกระทรวงฯ แต่มีความกว้างเพียง 126 ซม. ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานที่กฎกระทรวงฯ กำหนดไว้ ที่ความกว้าง 1.50 เมตร อีกทั้งจากการที่อาคารมีอายุการก่อสร้างมานาน ทำให้เกิดการทรุดตัวของถนนบริเวณโดยรอบ จึงทำให้เกิดพื้นต่างระดับที่สูงมาก ประมาณ 80 ซม. -125 ซม. และทางเดินรอบอาคารแห่งนี้ไม่มีราวจับหรือราวกันตก จึงทำให้ ผู้ใช้อาคารภายในและจากภายนอก ได้รับบาดเจ็บการตกจากทางเดินรอบอาคารนี้บ่อยครั้ง

ภาพที่ 5.5 แสดงพื้นทางเดินรอบอาคาร

ข้อเสนอแนะ

จากการตรวจสอบแบบแปลนการก่อสร้างอาคารและตรวจเช็คสภาพจากพื้นที่จริงพบว่าไม่สามารถขยายทางเดินแห่งนี้ออกไปได้อีกเนื่องจากข้อจำกัดทางโครงสร้างและกีดขวางทางเดินรถจะส่งผลทำให้พื้นที่ของทางเดินรถและพื้นที่จอดรถแคบลง จึงเสนอแนวทางการติดตั้งราวจับหรือราวกันตกบนทางเดินเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิด

บันได

บันไดทางเข้าด้านหน้าอาคารมีความกว้างที่ 2.41 เมตร ซึ่งเป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนด แต่ไม่มีราวจับซึ่งพนักงานและผู้เช่าอาคารได้รับอุบัติเหตุลื่นตกจากบันไดแห่งนี้

ภาพที่ 5.6 บันไดด้านหน้าทางขึ้นอาคาร

ข้อเสนอแนะ

ติดตั้งราวจับหรือราวกันตกทั้ง 2 ข้างของบันได (ตามลูกศรสีแดง)

บันไดภายในอาคาร

สำหรับผลการสำรวจบันไดภายในอาคาร ต่ำกว่ามาตรฐานที่กฎกระทรวงฯ กำหนดไว้ ทั้งในเรื่องของความกว้าง และ ราวกันตก แต่เนื่องจากไม่สามารถปรับปรุงหรือสร้างใหม่เพราะข้อจำกัดของโครงสร้างอาคาร

ภาพที่ 5.7 บันไดภายในอาคาร

ข้อเสนอแนะ

ฝ่ายอาคารจะต้องหมั่นตรวจเช็คสภาพบันได, วัสดุปูพื้นและราวบันได อย่างสม่ำเสมอ อย่าให้ชำรุดเสียหายซึ่งอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุสำหรับผู้ใช้ได้ หรือหากมีความชำรุดเสียหายเกิดขึ้นควรรีบดำเนินการซ่อมแซมและจัดทำป้ายประกาศแจ้งเตือนผู้ใช้

ลิฟท์

จากการสำรวจลิฟท์อาคารทั้ง 2 ตัวพบว่า ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งที่กฎกระทรวงฯ กำหนด

- ความกว้างของประตูลิฟท์จะต้องอย่างน้อย 0.90 เมตร
- พื้นที่ภายในลิฟท์ กว้าง 1.10 เมตร ยาว 1.40 เมตร
- ระยะปุ่มกดลิฟท์อยู่สูงจากพื้น 0.90 เมตร - 1.20 เมตร

เมื่อตรวจเช็คกับสภาพที่เป็นอยู่จริงดังนี้

- ความกว้างของประตูอยู่ที่ 0.80 เมตร
- พื้นที่ภายในลิฟท์ กว้าง 1.45 เมตร และความยาว 1.36 เมตร
- ระยะปุ่มกดลิฟท์ที่อยู่สูงจากพื้น 1.26 เมตร - 1.60 เมตร

จากการเปรียบเทียบขนาดลิฟท์ตามมาตรฐานกฎกระทรวงฯ กับการตรวจเช็คกับสภาพปัจจุบันของลิฟท์อาคาร พบว่าขนาดความกว้างของประตู และขนาดพื้นที่ภายในลิฟท์ไม่ต่างกันมากนัก ถึงแม้จะไม่ใช่ไปตามมาตรฐานที่กฎกระทรวงฯ กำหนด ซึ่งผู้พิการที่นั่งรถเข็นสามารถเข้าใช้ลิฟท์ได้แต่ทั้งนี้จะต้องมีผู้ช่วยเหลือ สำหรับระยะความสูงปุ่มกดลิฟท์ของอาคารอยู่สูงเกินกว่ามาตรฐานกฎกระทรวงฯ กำหนดมาก และผู้พิการนั่งรถเข็นไม่สามารถจะกดปุ่มด้วยตัวเองได้ ในส่วนของการปรับปรุงลิฟท์ใหม่ หากจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎกระทรวงฯ กำหนดนั้น เห็นจะเป็นเรื่องที่ยากทั้งในเรื่องข้อจำกัดของโครงสร้างอาคารและงบประมาณ

ภาพที่ 5.8 แสดงลิฟท์อาคาร

ข้อเสนอแนะ

ควรฝึกและจัดให้มีพนักงานประจำอาคาร หรือ พนักงานรักษาความปลอดภัยสำหรับการช่วยเหลือผู้พิการด้านการใช้ลิฟท์ขึ้น-ลง อาคาร ตามภาพที่ 5.9

ภาพที่ 5.9 แสดงการให้ความช่วยเหลือผู้พิการนั่งรถเข็นใช้ลิฟท์อาคาร

ห้องส้วม

จากการสำรวจอาคารแห่งนี้ ไม่มีการจัดห้องน้ำ-ห้องส้วมสำหรับผู้พิการ มีเฉพาะห้องส้วมของคนปกติ ทางเดินเข้าห้องส้วมเป็นพื้นต่างระดับสูงประมาณ 6 ซม. และค่อนข้างแคบ โดยมีระยะความกว้างประมาณ 1.20 เมตร แบ่งเป็นห้องน้ำ-ห้องส้วม ชาย-หญิง ภายในแบ่งพื้นที่เป็นส่วนที่ตั้งอ่างล้างหน้า, ห้องส้วม 2 ห้องขนาดห้องละ 1.38 ตารางเมตร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ค่อนข้างเล็ก ก๊อกน้ำส่วนมากยังคงเป็นชนิดหมุนเปิด-ปิด ขนาดความสูงของชักโครกจากพื้น 0.35 เมตร ผู้พิการที่นั่งรถเข็นไม่สามารถเข้าใช้ห้องส้วมของอาคารได้

ภาพที่ 5.10. แสดงทางเข้าประตูห้องส้วม

ภาพที่ 5.11 ห้องส้วม

อ่างล้างมือ

จากการสำรวจ ผู้พิการที่ใช้รถเข็นไม่สามารถใช้ได้เนื่องจากมีขอบเคาน์เตอร์ปูนเป็นอุปสรรครถเข็นไม่สามารถเลื่อนเข้าถึงอ่างล้างมือได้

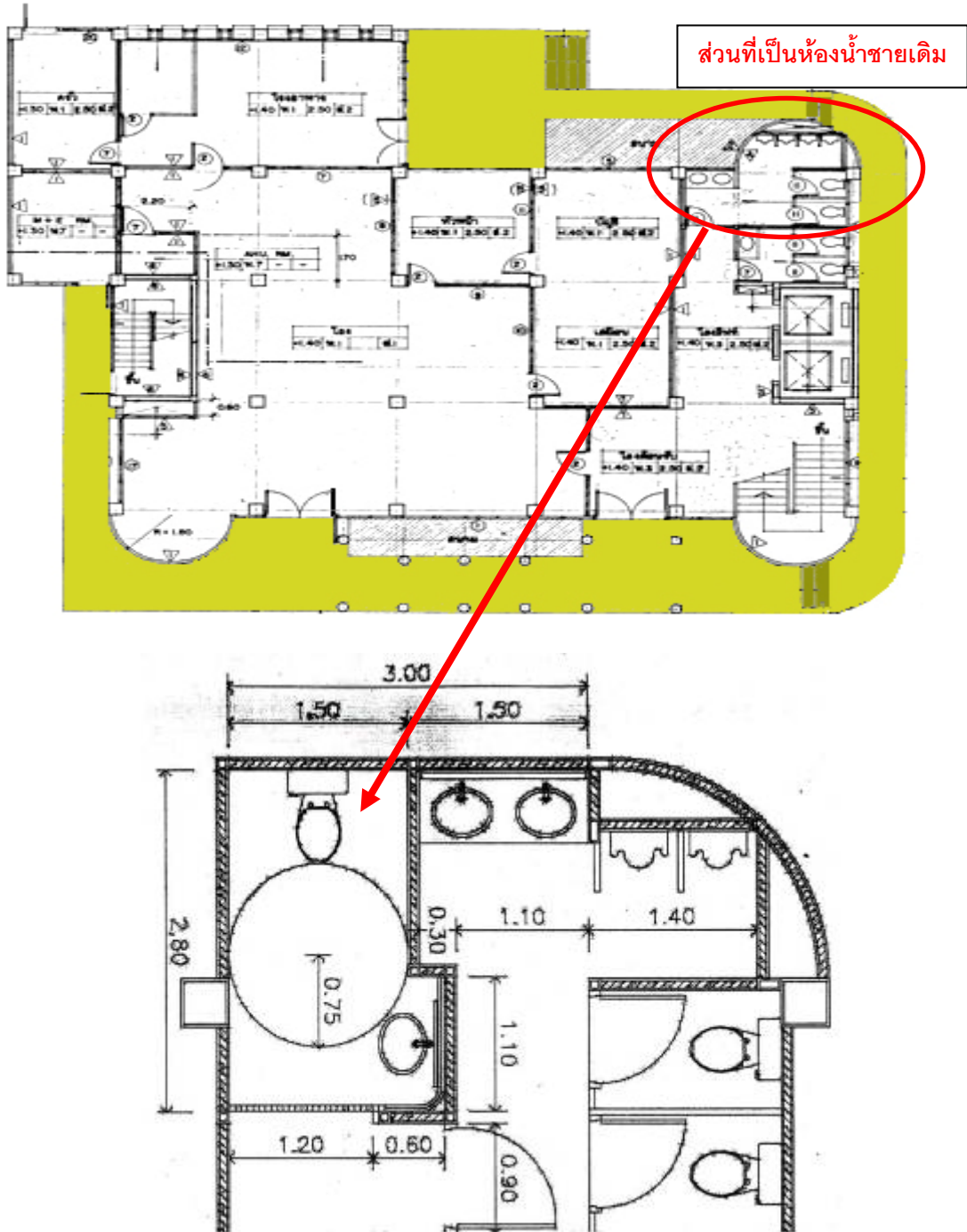

ภาพที่ 5.12 แสดงอ่างล้างมือ

ข้อเสนอแนะ

ปรับปรุงพื้นที่ภายในห้องน้ำโดยทบทวนบางส่วนที่เป็นห้องน้ำชายที่มีพื้นที่กว้างมากกว่าห้องน้ำหญิงแบ่งพื้นที่ติดตั้งเป็นห้องน้ำสำหรับผู้พิการ ดั่งผังและภาพ

ภาพที่ 5.13 แสดงการปรับปรุงห้องน้ำผู้พิการ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ปรับปรุงวัสดุปูพื้นชั้นผู้บริหาร จากการปูด้วยพรมเป็นวัสดุที่ผู้พิการที่นั่งรถเข็นสามารถใช้ได้และเข้าถึงพื้นที่ภายในได้

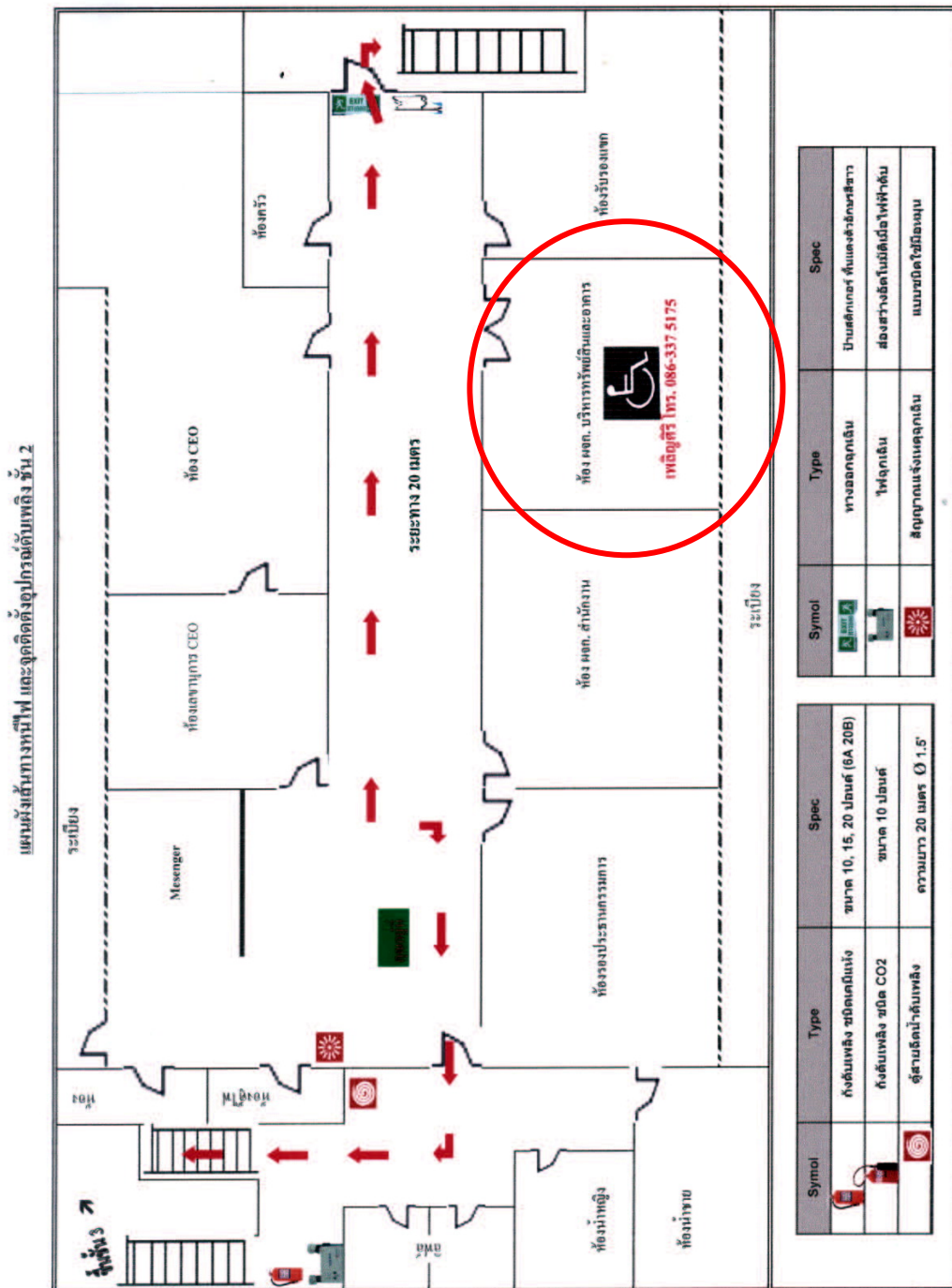
ภาพที่ 5.14 แสดงพื้นบริเวณชั้นผู้บริหาร

2. การแสดงสัญลักษณ์ผู้พิการ, คนชราและผู้หญิงมีครรภ์ในผังอาคาร

อาคารแห่งนี้ จากการสำรวจทางหนีไฟและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องพบว่าไม่มีการติดตั้ง Smoke Detector และ หัวฉีดสปริงเกอร์ ภายในพื้นที่ อีกทึ่ทั้งบันไดหนีไฟเป็นผนังที่ไม่กันความร้อน อุปกรณ์ที่ติดตั้งพบถึงดับเพลิงต่างจุดต่างๆ หากเกิดเพลิงไหม้จึงเป็นเรื่องที่ยากลำบากในการช่วยเหลือ ดังนั้นการบริหารพื้นที่ในอาคารแก่ลักษณะนี้ ควรมีการวางแผนเรื่องการป้องกันอัคคีภัย, การอพยพจากอาคาร และการหนีไฟ โดยการเน้นและให้ความรู้แก่ทุกคนที่เช่าอาคาร, ผู้ใช้อาคาร ให้ตระหนักถึง ความปลอดภัยในแนวเชิงป้องกันการเกิดอัคคีภัย หรือหากเกิดอัคคีภัย

ในส่วนของฝ่ายบริหารอาคารเองควรจะตรวจเช็คและปรับปรุงผังบริเวณอาคารในแต่ละชั้นอยู่เสมอโดยเฉพาะชั้นที่เป็นผู้เช่าอาคารเพราะมักจะไม่มีส่งผังที่ปรับเปลี่ยนใหม่ให้กับฝ่ายอาคาร หากชั้นใดที่มีคนพิการ, ผู้สูงอายุและผู้ที่ตั้งครรภ์ ควรจะใส่สัญลักษณ์และหมายเลขโทรศัพท์ไว้ในผัง ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับการช่วยเหลือออกจากอาคารก่อน เพราะจะช่วยเหลือตัวเองลำบาก หรือช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ และผังทั้งหมดควรมีสำเนาจัดเก็บที่ฝ่ายอาคาร หรือ ฝ่ายความ

ปลอดภัยอาคาร (หากมี) และ พนักงานรักษาความปลอดภัย เพราะหากเกิดไฟไหม้ หรือ แผ่นดินไหวพนักงานดับเพลิง เจ้าหน้าที่ต่างๆ จะเข้าช่วยเหลือกลุ่มบุคคลเหล่านี้ ได้ด้วยความรวดเร็ว ดังภาพประกอบที่ 5.15

ภาพที่ 5.15 แสดงสัญลักษณ์ผู้พิการลงบนผังอาคาร (เส้นทางหนีไฟ)